

terimi smo res zadovoljni; posebno nas veseli, da smo dobili pesnico gđ. Marico Strnadovo semkaj, ki otroke prav dobro podučuje. Želimo, da prav dolgo časa ostane pri nas! — Vložila se je prošnja za pošto pri Sv. Ani, ki bi imela zvezo iz Cmureka; ali slišimo, da imamo tam nasprotnike. Ker je pošta tukaj potrebna, jako obžalujemo, ako se nam ta želja ne izpolni. Sicer bi pa bilo pametneje, ako bi prosili za zvezo od Sv. Lenarta, ker tam bi imeli več gospodov, ki bi nam pri tem pomagali.

—k—

Iz Mislinja. (Občinska volitev.) Mislinska občina, ki se sme prištevati največjim, zajema enaki polovici v Št. Iljski in Št. Florijanski fari. Ona je tista srečna občina, ki vživa ljubi mir pred nemškutarskimi rogovileži, žal, da spi tudi mirno spanje narodne nezavednosti. V celo Št. Iljsko-Mislinje ne zahaja ne eden slov. časopis, kar se mora pohvalno priznati o k Št. Florijanu spadajočim, ki imajo v hiši g. Vivoda svoje »bralno društvo«. Tej občini na čelu kot župan je bil g. Jan. Vivod, ki se je kot iskren narodnjak pridobil dokaj obširno skušnjo. Pri vsakem zborovanju ga slišimo staviti tehtne predloge, le škoda, da se njegovi zdravi nazori večidel prezirajo — je pač priprost kmet in ne kak debelotrebušen kričač. V celem slovenjegraškem okraju je on začel v svoji občini prvi slovensko uradovati, kar se do sedaj le v treh občinah godi. V gmotnem oziru je njegova občina vsikdar vrlo dobro prosperovala. Pri tem težavnem poslu vodila ga je vsikdar nesebičnost, požrtvovalnost in brezozirna pravicoljubnost. Prišlo je dne 16. jan. do nove volitve, prišlo tudi do ožje volitve. Ves čas je bilo videti, kako se je nekdo kot petelin repinčil in komandiral — bil je baje nekdanj »korporal« — dokler se ni volitev po njegovem načrtu izvršila. — Vpraša se, kdo ga je neki toli razjaril in podhujskal? V večernem mraku smo zvedeli, komu se je težek kamen od srca odvalil. Pri fužini je odmevalo radostno streljanje topičev. — Aha! tukaj zajec tiči. Prejšnji župan je bil fužinarjem že dolgo trn v peti, medtem ko jim bo bojda novi župan bolj naklonjen. G. Vivod se je namreč že več let brezozirno in uspešno z vso odločnostjo protivil ogromnim tirjatvam za popraviljanje že pred leti na čuden način poobčene ceste v mislinske planine. Nje vzdrževanje stane vsled velikanskih planin skoraj vsako leto več stotakov. To cesto razun par kmetov le g. Poglajen potrebuje. Od nekdanjega živahnega življenja in blagostanja v mislinski fužini pod Bonazzom, ki je bil izgleden kristjan in velik dobrotnik cerkev v Št. Ilju, so zdaj le tužne razvaline, v kojih se tu in tam, kakor žolna o zimskem času v tihotnem gozdu, le še kak posamezen kovač zglasi. Lastnik nekdanje sloveče fužine se peča sedaj le z eno večjo žago, ki noč in dan deluje in za njo potrebuje čedno cesto nad 2 uri dolgo in če se ta opusti, potem znajo uradniki in okoli 200 ljudij svoja sila in kopita pobrati. Dognano je, da ima fužina sama čez 90% voznje in občina naj bi pri taki razmeri doplačevala tako ogromne odstotke, kakar zahteva fužina! K temu se pride že itak silno težko breme, koje mora naša občina zavoljo fužine nositi. Iz nekdanjih plavžev se je namreč vsula tropa starih obnemoglih ljudij, ki so se pa morali uvrstiti med druge obč. reveže in sicer v tolikem številu, da se je izmed 478 gld. leta 1894. samo za te reveže izdalo najmanj 300 gld. Lansko leto se je vgnezdila kužna bolezen med njihove drvarje. Vse je bolehalo, sila je bila skrajna, najbližnji zdravnik je pet ur hoda, njih zaslužek je tako skromen, da se zdravi komaj preživijo. Tamkaj bi bilo umestno 50 gld. razdeliti med »boge domače trpine, namesto novemu županu ponujati ta znesek, naj se svoji izvolitvi nikar ne odpove, oziroma se mu groziti

s sodnijo za neki stari dolg v znesku 300 gld. Toda drvarji niso prijeli nobene podpore, dasitudi vlagajo v bolniščno kaso. Kako lahko bi se z bogoto bratsko zalogo, ki se ceni nad 30.000 gld., kakorkoli ukrenilo, da bi se njihovi delavci mogli zdravnika lažje posluževati! No, nekaj dobrega pa vendar imamo od fužine? Preobilno divjačino namesto nas zatira! Kaj še, le gojili so jo. Zajec, ki nam vsa mlada salna drevesca kaj skrbno pristriguje, je tukaj gospod, ki se mu puške ni bati; kajti zakupni lov je večinoma za mlada dva fužinska gospoda v počitnicah. Se li bomo za vsako poškodovanje pravdali? Tudi v tej reči mora neka prememba biti. Kmetje tedaj — obč. odborniki, — ki vedoma ali nevedoma fužinske nakane povspešujejo, so vsega obžalovanja vredni, posebno v sedanjih burnih časih, ko se v državnih kakor v deželnih zbornicah kmetske težnje tako bridko prezirajo. »Pomagaj si sam, in Bog ti bo pomagal«. Vsa čast in priznanje v tej zadevi pa gre dosedanjemu zasluženemu županu, požrtvovalnemu slov. oratarju!

Iz Radincec. (V Gornji Radgoni in v Celju) Spoštovani bralci »Slov. Gosp.« so že zvedeli, da je gornjiradgonski gospod »pecirksomman«, Franc Bračko, posestnik v Orehoveih, bil obsojen platiti 15 gld. zato, ker je mirno mimogredoče na surov način žalil. Iz krščanske ljubezni do bližnjega in ozirajoč se na Bračkovo neizobraženost, bila bi mu razžaljena gospoda odpustila, ko bi pismeno svojo surovost bil obžaloval in ponižno za odpustenje prosil. Ali orehovski predstojnik, o katerem pesem pravi: »Župan naš je modra buča«, tega ni hotel storiti, ampak se je pritožil v Celje na okrožno sodnijo, misleč, da celjski gospodje »zasluženega pecirksommana« vendar ne bodo obsodili. A močno se je opekel. V Celju so gospodje spoznali, da je gornjiradgonska kazen še premajhna in so mu zasolili 25 gld. kazni, ter ga obsodili, da ima povrniti tudi vse stroške, katerih je čez 50 gld. Dober tek, Herr von Wratschko! — Toliko za tokrat Bračkovim prijateljem, namreč domačim in motarskim »fajerberkerjem«, naj zvedo, kako strašen gospod je »hopman« Bračko, kojemu sam »Kajhar« pravi, da je prè res »orehov prerok« in ga močno hvali, ker je tako moder in »stramm« kakor petrovski »šribar« ter se ni hotel pogoditi in spokoriti. »Igra Rajko svakojako, pa najposle naopako« pravi srbska prislovica o ciganih.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar odpeljejo se 6. febr. na južno Francosko na Kap Martin, kjer že več dnij biva svetla cesarica. — Predsednik nižjeavstrijskega deželnega zbora, grof. Abensperg-Traun, je oni dan zborovanje nakrat končal. Sila neprijetni so mu krščanski poslanci. — Čehi nameravajo zidati na Dunaju prepotreben »Narodni dom«.

Moravsko. V deželnem zboru je predlagal dr. Začek, naj se za Moravsko ustanovi češko vseučilišče. Ta predlog se je enoglasno izročil odseku. — V Moravski Trebovi je bil shod nemških katoličanov in je govoril tudi znani dr. Lueger. Vspeh je bil velik.

Štajarsko. Glavni zbor sekovskega katoliškega tiskovnega društva je bil zadnji ponedeljek. Ob enem se je slovesno praznovala 25letnica tega delavnega društva. — Štajarska hranilnica je v spomin petdesetletnice cesarjevega vladanja darovala 300 tisoč gld., da se ustanovi bolnišnica za neozdravljive reveže.

Koroško. Kakor štajarski tako je tudi koroški dež zbor odklonil prošnjo zloglasne »Süßmarke« za podporo. To je prav! — Pevsko društvo »Gorotan« je slovesno praznovalo 27. t. m. svoj občni zbor v Šmihelu nad Pliberkom na veselje Slovencev in na jezo nemškutarjev. Istotako sijajen je bil osnovalni shod kat. delavskega društva v Prevaljah.

Kranjsko. V Ljubljani hoče č. g. profesor A. Kržič ustanoviti zavetišče za učiteljske pripravnike. Bog daj veliko dobrotnikov! — Za državnozbornske volitve v dolenskih mestih so že 3 kandidati in sicer sodnik Višnikar, dr. Andr. Vojska in prof. Margheri. — V Novem mestu bode država postavila no. železni most čez Krko.

Primorsko. Sežanski župan in goriški deželni poslanec Rajmand Mahorčič je 25. t. m. umrl. — V tržaškem deželnem zboru so Lahoni soglasno sprejeli resolucijo, da naj se krstne, mrtvaške in poročne knjige duhovščini odvzamejo in županom izročijo. — Isterski deželni zbor je s cesarskim patentom razpuščen. Nove volitve bodo dne 8. febr.

Ogersko. Minister notranjih zadev je oni dan rekel, da je on zato, da se bodo župniške matične knjige s 1. sept. izročile učiteljem. — Zadnje nedeljo so se v Budapešti razgovarjali odlični katoliški možje o ustanovitvi katoliške ljudske stranke. Naj bi že kmalu začeli odločno delovati!

Vnanje države.

Rim. Sv. oče Leon XIII. so te dni izdali pismo na vse katoliške škofo. Priporočajo jim gmotno podpiranje vshodnih cerkev ali škofij. Dne 20. t. m. pa so poslali blagoslov izdajateljem dunajske »Reichsposte«.

Italijansko. Nove volitve za državni zbor bodo se le junija. Tedaj se bode videlo, koliko prijateljev se ima slepar Crispi. — Vlada bode v kratkem poslala v Afriko še 1500 vojakov. Dasi je torej general Barattieri enkrat dobro zmagal Sudance, vendar ima dovolj strahu pred njimi.

Francosko. Francozi še spet imajo novo ministerstvo. Ribot ga je sestavil. Ali to ministerstvo kaže, da se je sedanja republika popolnoma izrabila. Saj pa tudi drugače biti ne more, kjer vladajo brezbožni framasoni. — Poslanska zbornica je sprejelo predlog novega ministerstva, da se pomilostijo politični zločinci.

Nemško. Po vseh vojašnicah so iskali socialističnih spisov. To je vlada storila samo za to, da bi mogla lažje dokazati, kako potrebno je, da se postrijo postave zoper socialiste. — Na Württenberskem je katoliška stranka začela krepko delovati.

Rusko. Minolo soboto zvečer je umrl po dolgem bolehanju ruski minister za vnanje stvari pl. Giers v 75 letu svoje dobe. Že v letih 1876., 1877. in 1878. je zastopal Giers tedanjega ministra za vnanje stvari Gorčakova, ali leta 1882. je sam prevzel vodstvo vnanje politike ruske in se je pokazal vsikdar miroljubnega in za ugled ruske države zavzetega ministra.

Bolgarsko. Javno mnenje je te dni zopet postalo neprijazno našemu cesarstvu, ker se je colnina zvišala. — Stanišev je začel zoper kneza hudo rogovoliti. Pisal je te dni v neki časnik, da bi najsposobnejši bolgarski knez bil brat pokojnega Alexandra Batenberžana. Nekaj ruskih listov pa je pisalo, da se naj sedanji knez brž odstrani.

Srbsko. Kralj Aleksander se je pretekli teden odpeljal na Francosko v Biaric, kjer sedaj biva njegova mati, Natalija. Pravijo, da hoče dobiti dovoljenje od matere, da se sme zaročiti s hesensko princeso Sibilo.

Grško. Trikupis je odstopil, ker je kraljevič prisel bil k ljudskemu taboru ono nedeljo. To je pa le pretveza, katero je porabil Trikupis. Pomagati se ni

več mogel. Trgovina je popolnoma propala vsled zmedenih denarnih razmer, davkov ni več mogoče povišati, državnim upnikom pa ne plačati obresti. Govori se o goljufijah; sploh pa je vlada preveč porabila za vojaške namene, zlasti za mornarico. Novi ministerski predsednik je Delyannis.

Azija. Kitajci in Japonci se še vojskujejo. Dne 22. jan. prišlo je med japonsko in kitajsko vojsko pri Hajčengu do velike bitke, v kateri so bili Kitajci zopet popolnoma poraženi. Japonci oblegajo sedaj najvažnejše kitajsko morsko pristanišče Vajhajvaj. Ako dobijo Japonci to mesto v svojo oblast, potem bodo Kitajci brez mornarice.

Za poduk in kratek čas.

Vurberg.

(Krajepisno-zgodovinska črtica; spisal M. Slekovec.)

(Dalje.)

Takratni papež Inocencij IV. je bil pa velik nasprotnik cesarske rodovine Hohenstaufenske in ni trpel, da bi bila ona okrepila. Zato je hotel Štajarce na to nakloniti, da bi bili sestro pokojnega vojvode, Marjeto, ali njegovo unukinjo Gero pripoznali za vladarico Štajarske. Ker pa ga Štajarci niso takoj ubogali, pretil jim je s kaznimi. A vse ni nič koristilo. Naposled jih kaznuje z največjo cerkveno kaznijo, z interdiktom, ki prepoveduje vsaktero očitno službo božjo. Vkljub temu so ostali Štajarci zvesti cesarju, ki je za Ebersteinom l. 1249. poslal goriško-tirolskega grofa Meinharda za namestnika Štajarske. Cesarja Friderika pa zadene l. 1250. nagla smrt. Za svojega dediča v Avstriji in na Štajarskem je sicer izvolil svojega unuka Friderika, sina Marjete Babenberške, pa tudi tega je smrt že v sledečem letu pograbila. Oblast Meinhardova je bila že po cesarjevi smrti prenehala, zato je ta zapustil deželo, ki je ostala brez vladarja. A kmalu so se našli kandidati, ki so po njenem posestvu hrepeneli. Eden teh je bil češki Otokar II., ki se je bil ravno zaradi tega poročil s staro Marjeto Babenberško, da bi si kot njen zakonski sprog pridobil večje pravice do avstrijske in štajarske dežele. Avstrijski stanovci so bili l. 1251. sami radi Otokarja češkega za svojega vojvodo izvolili, in l. 1252. je tudi rimsko-nemški cesar (Rihard Angleški) avstrijsko in štajarsko deželo izročil Otokarju v fevd. A tudi ogerski kralj Bela IV. je hrepenel po zapuščenih deželah, katere bi bil rad za svojega sina Štefana pridobil. Naravno je tedaj, da je nastala vojska med obema pretendentoma. Štajarska, ki je bila že okoli l. 1251. prišla Ogrom v oblast, je mnogo trpela.

Friderih II. in njegov brat Hartnid Ptujski sta bila, kakor drugi štajarski plemenitniki, zelo nezadovoljna z ogersko vlado, zlasti jih je pa razžalil kraljev namestnik na Štajarskem, grof Štefan Šubic iz Zagreba, prednik Zrinjskih, ban Hrvatske, ki je Štajarce zaničljivo imenoval kupljene služabnike ogerske. Zato so se dne 7. maja 1253 v Ljubnem na gornjem Štajarskem posvetovali z deželnimi stanovci in so češkega Otokarja II. izvolili za deželnega vojvodo. Vsled tega je ogerski deželni glavar moral Štajarsko zapustiti. Pa še v tistem letu je kralj Bela poslal omenjenega Štefana z veliko armalo zopet na Štajarsko. Ta je začel Ptuj z vso silo oblegati. Pa preden se je mesto prišlo Ogrom v oblast, je Friderik Ptujski s pomočjo Seifrieda Marenberškega sovražnika nepričakovano napadel in pregnal. Na prigovarjanje papeževo sklenil se je v Budi dne 3. aprila l. 1254. mir, po katerem je Štajarska pripadla mladoletnemu sinu ogerskega kralja, Štefanu, Avstrija pa če-